

Povest od belih cest.

Lenica, ti sladka golobica,
slušaj, mrak pod oknom spanca vodi,
spanca vodi in tako mu pravi:
„Daj, razpodi ta-le pozni parček
in objemi vsakega posebej;
v jutru trudnost jim oči zapira
in potem je vsega moja tetka,
moja tetka, lahka noč je kriva.“
Lenica, ti skrbna golobica,
pa si kave črne mi prinesla,
da bi lažje spanca si prepodil,
da bi spletel ti povest saj eno.
Kava ta je črna — pa je sladka
in povest bo kratka — ali grenka.

Takrat tebe ni še dala Sava
iz naročja v materin naročaj;
z valčki bistre si plesala „valčke“,
še sedaj si taka ko vrtavka,
z ribicami nemo si kramljala;
Večni vedi, kaj še vse je bilo . . .
Takrat ni še tekla zibel tvoja.
Ali v koči, tam v sosedni koči
zadnjo zibel zima v peč je nesla
in spomladi bednemu sosedu
mrzli drugi kočjo so prodali
in jeseni so mu priskrbeli
majhen, miren dom pri svetem Jurju.

Lenica, ti mehka golobica,
kaj povešaš glávico globoko,
od sočutja, od zaspanca morda?
O, globoko kakor ti in globje
vdova, Neža, je hotela takrat
položiti glavo v smrtno spanje.
Samo nekaj ji je še ostalo
v tolažilo in bridkost ob enem:
štilista deteljica mlada.
Ne vodice kot zelenim listom,
druge stvarce morala je dati
deteljici svoji — deci svoji.
Tedni so jo trli v trhli izbi,
brez lažij bi jej ne mogel reči:
boljša si ko hlevcec betlehanski . . .

A nad hlev je prisvetila zvezda,
prisijala v izbo Božja milost.
Odposlala vdovi prvo dete
v daljne kraje, vekomaj vesele,
drugo v hribe med ovčice krotke,
tretje mamki pripustila v družbo
in četrto je vabila k sebi:
Pojdi, deček, z mano v modro mesto.
Šmarne gore včasih si kopičil,
včasih cerkve zidal si peščene
in oltarje si gradil lesene.

Pojdi, deček, z mano v modro mesto
in modrosti ti poklonim dosti.
Šmarne gore, cerkve in oltarji
čakajo te v najsvetlejšem krasu.
Pa ne hodi po stezicah krivih,
po stezicah ne priromaš daleč,
bele ceste znajo v daljne dalje!

A počasi, vedno počasneje
mladi potnik romal je od sela,
in hitreje, vedno je hitreje
rodno selo zginjalo v daljavi.

Tam pod Ježo, veš, pod Malo Ježo
leščnike je bral v leščevju gostem,
bevko pasel Godežev Andrejec.
Skozi prste je zažvižgal parkrat.
Še žival je nehoté obstala,
pa bi dalje šel pastirjev znanec;
še žival za njim se je ozrla,
pa brezčutno on bi v tla pogledal?
Poleg Ježe lepa, cvetna ajda
s sladkim medom stregla je čebelam,
a z grenkostjo njemu je postregla:
Bolje hrani v črni vasi črna,
kakor v belem mestu, moka bela . . .

Božja milost mu je spet zapela:
„Trde bere leščnike Andrejec
in najtrši zde se mu najboljši;
učenost je trd in velik leščnik
vendar enkrat se prebiti mora
in premisli! — jedro je najboljšje . . .
Pa ne hodi po stezicah krivih,
po stezicah ne priromaš daleč,
bele ceste znajo v dolge dalje . . .“

Lenica, ti sitna golobica,
kaj te moti srčece srebrno
na verižici pripeto moji.
Saj ni leščnik, da bi ga prebila,
saj ni tisto srčece nemirno,
ki je nekdanj selskemu dijaku
hrepenelo, kdo bi je prebodel
in izpraznil in napolnil z lekom.

Danes ni več v takim hrepenenju.
Zre v minulo, gleda na koprive,
iz kopriv mu rastejo kresnice,
iz kresnic mu klijejo smehljaji,
in v smehljajih je nocoj pri tebi.
Le poglej me, in povest verjemi,
le verjemi, z lic en smeh mi vzemi;
shrani si ga na nedolžna lica,
Lenica, ti sladka golobica! —

Silvin Sardenko.